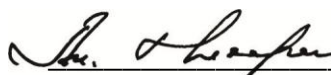

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

*Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015*

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

 А.А. Мазаракі

"17" січня 2019 р.

ПРОГРАМА

**вступного фахового випробування
для здобуття освітнього ступеня бакалавра
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня
молодшого спеціаліста**

галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність 242 «Туризм»

Київ 2019

ВСТУП

Вступне фахове випробування проводиться з метою виявлення рівня підготовки вступників, ступеня володіння професійними знаннями для подальшого опанування освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 242 «Туризм», спеціалізації «Економіка і організація туризму», «Міжнародний туризм».

Метою програми є забезпечення вступників інформацією щодо структури та змісту вступного фахового випробування, а також створення необхідних умов для оцінювання знань, здобутих ними у процесі навчання за освітньо-професійною програмою підготовки молодших спеціалістів відповідної спеціальності.

Проведення фахового вступного випробування на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 242 «Туризм» базується на перевірці знань з таких фахових дисциплін: «Географія туризму», «Технологія і організація туристичної діяльності» та «Основи менеджменту».

Програма складається з таких розділів:

1. Географія туризму.
2. Технологія і організація туристичної діяльності.
3. Основи менеджменту.

До розділів програми додається список рекомендованих джерел.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Розділ 1. ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

Географічна інтерпретація до визначення туризму. Туризм як соціо-еколого-економічна система та об'єкт дослідження географічної науки. Класифікація туризму з позицій географічної науки. Термінологічний апарат географії туризму.

Підходи до комплексної оцінки території. Методи збору географічної інформації.

Сутність поняття туристичних ресурсів. Умови використання туристичних ресурсів: туристський інтерес та туристське враження. Властивості туристичних ресурсів.

Підходи до класифікації туристичних ресурсів. Проблеми освоєння та користування туристичними ресурсами. Економічна, соціальна та екологічна оцінка туристичних ресурсів. Природні туристичні ресурси. Культурно-історичні ресурси туризму. Інфраструктурні ресурси туризму.

Туристичний потенціал території та характеристика його складових елементів. Оцінка туристичного потенціалу території.

Принципи туристичного районування світу. Таксономічні одиниці

туристичного районування світу. Особливості туристичного районування світу згідно з ЮНВТО.

Історико-географічні регіони та етнографічні райони України, як туристські дестинації. Основні підходи до виділення історико-географічних регіонів та субрегіонів на території України. Історико-етнографічне районування території України. Загальна характеристика основних етнокультурних регіонів України.

Області та обласні центри України як об'єкти туристського інтересу. Характеристика окремих елементів адміністративного поділу України в контексті розвитку туризму.

Краєзнавство: функції та ступені. Зміст і завдання туристичного краєзнавства. Основні терміни та поняття туристичного краєзнавства. Об'єкти туристичного краєзнавства. Предмет туристично-краєзнавчих досліджень. Джерела і методи краєзнавчого дослідження.

Географія основних центрів туризму з рекреаційною метою.

Географія центрів та регіонів розвитку активного туризму.

Географічна характеристика подієвого (івентивного) туризму. Географія центрів та регіонів паломництва та релігійного туризму у християнстві, ісламі, буддизмі, іудаїзмі, індуїзмі.

Географія центрів ділового туризму.

Географічна характеристика міського туризму. Основні підходи до визначення сільського туризму. Географія сільського туризму регіонів України та провідні країни світу з розвитку сільського туризму.

Підходи до визначення та ознаки екологічного туризму. Географія центрів та регіонів розвитку екологічного туризму.

Туристичне країнознавство. Функції і завдання туристичного країнознавства. Методи туристичного дослідження країнознавства.

Вплив політичних умов в країні на розвиток туризму. Економічні стан та умови в країні, їх вплив на розвиток туризму. Соціокультурна характеристика та її роль у формуванні умов розвитку туризму в країні. Народонаселення країни як фактор розвитку туризму в країні.

Структура та загальна характеристика Європейського туристичного регіону. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Структура та загальна характеристика Близькосхідного туристичного регіону. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Структура та загальна характеристика туристичного регіону Азії та Океанії. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Структура та загальна характеристика Африканського туристичного регіону. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри,

розвинені види туризму.

Структура та загальна характеристика Американського туристичного регіону. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Розділ 2. ТЕХНОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Види туризму. Функції туризму. Умови та фактори розвитку туризму. Споживачі й виробники туристичних послуг. Мотивація та потреби споживачів (туристів).

Сталий розвиток туризму та дестинацій. Геопросторова модель туризму. Туристична інфраструктура.

Туристична політика: визначення та класифікація. Світова туристична політика та роль міжнародних організацій в її формуванні. Всесвітня туристична організація: структура, роль та значення у формуванні міжнародних туристичних обмінів.

Туристичні прибуття та туристичні потоки. Формування туристичного балансу країни. Країни активного та пасивного туризму. Формування міжнародних контактів та міжнаціональної туристичної політики. Інтеграційні та глобалізаційні процеси в туризмі. Міжнародна інтеграція в туризмі. Формування та роль транснаціональних корпорацій у сфері туризму.

Структура управління туристичною сферою в Україні. Державна туристична адміністрація в Україні, основні функції та завдання державних органів управління. Закон України «Про туризм»: основні положення. Соціальний механізм регулювання розвитку туризму. Економічний механізм регулювання. Економічне значення туризму та його внесок в державний, місцевий бюджет. Екологічний механізм регулювання розвитку туризму.

Ліцензування туроператорської діяльності. Сертифікація та стандартизація сфери складових індустрії туризму (за складовими туристичної сфери). Порядок надання туристичних послуг.

Порядок проведення екскурсійної діяльності. Порядок надання дозволів на туристичний супровід. Кваліфікаційні вимоги до туристичних гідів. Державні стандарти та правила сертифікації закладів розміщення туристів.

Розділ 3. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Сутність категорій «управління» та «менеджмент». Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту.

Історія розвитку управлінської думки у світі та в Україні. Передумови виникнення науки управління. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Поняття організації. Ознаки організації. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних. Загальні риси організацій. Організація як відкрита динамічна система: керуюча та керована підсистеми.

Зовнішнє середовище організації: фактори прямої та непрямой дії. Оцінка факторів зовнішнього середовища. Концепції життєвого циклу організації.

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту.

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування.

Сутність організаційної структури управління та їх роль в досягненні мети. Елементи структури. Види організаційних структур управління. Лінійні та функціональні організаційні структури управління. Комбіновані організаційні структури управління.

Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і заохочень працівника у процесі мотивації. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Поняття контролю та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. Види управлінського контролю. Типові помилки контролю.

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту.

Сутність управлінських рішень. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень.

Процес управління, його мета, учасники, предмет, засоби здійснення.

Інформація, її види та роль в менеджменті. Поняття і характеристика

комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотній зв'язок у процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Поняття стилю керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Сутність відповідальності та етики у менеджменті.

Зміст юридичної відповідальності: дотримання конкретних державних законодавчих актів, інструкцій, норм тощо. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації.

Сутність та основні параметри організаційних перетворень. Організаційні зміни та управління ними. Моделювання процесу організаційних перетворень. Опір змінам. Система подолання опору організаційних змін.

Сутність результативності та ефективності менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність управління. Показники економічної, організаційної та соціальної ефективності управління, їх склад і методи визначення. Комплексний підхід до удосконалення управління організаціями.

КРИТЕРІЇ

оцінювання знань на вступному фаховому випробуванні для здобуття освітнього ступеня «бакалавр»

1. Загальні положення

Мета фахового випробування – оцінити відповідність знань, умінь та навичок вступників вимогам програми вступного фахового випробування.

2. Структура екзаменаційного білета

Екзаменаційний білет зі вступного фахового випробування складається з 50-ти закритих тестових завдань.

3. Критерії оцінювання

- Рівень знань оцінюється за 200-бальною шкалою.
- Серед відповідей на тестове завдання вступнику слід обрати одну правильну.
- Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 4 бали, а неправильна – у 0 балів.
- Вступники, які отримали менше 100 балів до наступних випробувань не допускаються та участі у конкурсі не беруть.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

До розділу 1 ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

1. Про внесення змін до Закону України «Про туризм» : Закон України від 18.11.2003 № 1282-IV. Дата оновлення: 28.06.2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1282-15>.
2. Про природно-заповідний фонд : Закон України від 16.06.1992 № 2456-XII. Дата оновлення: 03.09.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>.
3. Аніпко А. Середньовічні замки і фортеці: рекреаційно-туристське використання. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. 2011. № 20 (697). С. 15–18.
4. Бейдик О. О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії. Київ : Ін-т туризму федерації профспілок України, 1997. 130 с.
5. Бейдик О. О., Новосад Н. О. Унікальна Україна: географія та ресурси туризму : навч. посіб. Київ : Альтерпрес, 2013. 572 с.
6. География международного туризма: Страны СНГ и Балтии : учеб. пособ. / авт.-сост. Л. М. Гайдукевич, С. А. Хомич, Я. И. Аношко и др. – Минск : Аверсэв, 2004. 252 с.
7. Гладкий О. В. Туристично-країнознавча характеристика провідних міст Європи. *Актуальні проблеми країнознавчої науки* : матеріали V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (18–19 травня 2017 р., м. Луцьк) / за ред. В. Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. С. 30–33.
8. Етнографія України : навч. посіб. / за ред. С. А. Макарчука. Львів : Світ, 2004. 520 с.
9. Корженко В. Я., Абрамчук О. В., Горчинська Л. В. Країнознавство : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2010. 87 с.
10. Королько А. Етнографічна мозаїка Прикарпаття. *Історія України*. 2012. № 5–6 (741–742). С. 34-40. Д
11. Крижова Н.О., Веклич Л.М. Атлас «Знайомтесь. Україна». Київ : ДНВП «Картографія», 2009. 144 с.
12. Кузик С.П. Географія туризму : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 271 с.
13. Лагунова Т., Кашуба Ю. 500 чарівних куточків України, які варто відвідати. Харків : Книжковий клуб, 2007. 414 с.
14. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю.С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 527 с.
15. Парфіненко А. Ю., Сідоров В. І., Любіцева О. О. Туристичне країнознавство : підручник. 2-ге вид., переробл. і доп. Київ : Знання, 2015. 551 с.

16. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство : навч. посіб. / за ред. Ф. Д. Заставного. 2-ге вид. випр. і доп. Київ : Знання, 2008. 575 с.
17. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства : навч. посіб. / Н. О. Алешугіна та ін. Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2014. 520 с.
18. Рутинський М. Й. Географія туризму України : навч.-метод. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2004. 160 с.
19. Скрипник Н. Я., Сердюк А. М. Рекреаційна географія : навч. посіб. Київ : Центр учб. л-ри, 2013. 296 с.
20. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу : навч. посіб. Ніжин : Ніжинський державний університет ім. М. Гоголя, 2010. 336 с.
21. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство. Херсон : Олді-плюс, 2016. 808 с.
22. Тонкошкур М. В. Покоłodна М. М., Полчанінова І. Л. Туристське країнознавство : підручник. Харків : ХНАМГ, 2012. 473 с.

До розділу 2 ТЕХНОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ

1. Закон України «Про туризм» (за станом на 09.04.2014р. / В редакції Закону N 1282-IV від 18.11.2003, ВВР, 2004, N 13, ст.180 [Електронний ресурс]// <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95>.
2. Про схвалення Стратегії розвитку туризму і курортів: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.08.2008 р. № 1088-р // Гостиничний и ресторанный бизнес. - 2008. - №3. - С.92-97.
3. Кифяк В. Ф. Організація туризму : навч. посіб. Чернівці : Книги-XXI, 2008. 344 с.
4. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика : навч. посіб. Київ : Центр учбов. л-ри, 2007. 424 с.
5. Мельниченко С. В. Інформаційні технології в туризмі: теорія, методологія, практика : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. 493 с.
6. Михайліченко Г. І. Практика організації туристичних подорожей : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. 156 с.
7. Михайліченко Г. І. Організація туристичних подорожей: електронний підручник. Київ: ЦІТ КНТЕУ, 2016. 343 с.
8. Михайліченко Г. І. Туроперейтинг: підручник. Київ: КНТЕУ, 2018. 303 с.
9. Писаревський І. М., Погасій С. О., Покоłodна М. М. Організація туризму: підручник. За заг. редакцією І. М. Писаревського. Харків: ХНАМГ, 2008. 541 с.
10. Писаревський І. М., Тонкошкур М. В. Планування та організація туристських маршрутів: підручник Харків: ХНАМГ, 2011. 304 с.

11. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні : навч. посіб. Київ: Рокор, 2002. 200 с.
12. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності. Київ : Грамота, 2006. 264 с.
13. Старовойтенко О. Принципи систематизації видів туризму. *Економіка України*. 2002. № 5. С. 48–54.
14. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 537 с.
15. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навч. посіб. Київ : Атіка, 2006. 254 с.

До розділу 3 ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

1. Дяченко Т. О. Основи менеджменту : навч. посіб. Київ : Кондор, 2010. 176 с.
2. Кабушкин Н. И. Менеджмент туризма : учеб. пособ. 2-е изд., перераб. Минск : Новое знание, 2001. 432 с.
3. Кравченко В.О. Основи менеджменту: навч. посіб. Одеса: Атлант, 2012 р. 211 с.
4. Кузьмін О. Є. Мельник О. Г. Основи менеджменту : підручник. Київ : Академвидав, 2007. 416 с.
5. Мельниченко С. В., Ведмідь Н. І. Менеджмент підприємства туристичної індустрії : навч.-метод. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. 218 с.
6. Кузнецова Т. О., Янковська Л. А., Савіна Н. Б., Семчук Ж. В.. Менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. Львів : Магнолія, 2017. 293 с.
7. Основи менеджменту : підручник / С. І. Бай та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Харків : Фоліо, 2013. 1406 с.
8. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. / Г.Є. Мошек та ін.; за заг. ред. Мошека Г.Є. К. :Ліра-К, 2017. – 528 с.
9. Основи менеджменту: Навч. посіб. / За наук. ред. М. Г. Бойко. Івано-Франківськ : «Лілея-НВ», 2015. 336 с.
10. Федоренко В. Г. Менеджмент: підручник – 3-тє вид., переробл. і доповн. К. : Алерта, 2015. 492 с.